

<i>assignatura:</i>	GEOGRAFIA DE LA MUNTANYA
<i>codi:</i>	21683
<i>professor/a:</i>	Enric Mendizàbal i Riera i Joan Manuel Soriano
<i>cicle:</i>	Segon
<i>quadri mestre:</i>	Primer
<i>crèdits:</i>	5
<i>tipus:</i>	optativa
<i>horari de classe:</i>	dimarts i dijous, 13:00-14:30
<i>atenció alumnes:</i>	Enric Mendizàbal i Riera: Joan Manuel Soriano: dimarts, 15:30-16:30 i dijous, 10:30-11:30

OBJECTIUS

Descripció i interpretació dels principals processos físics i socioeconòmics que es donen en el medi muntà. Aproximació a escala planetària, regional i local, amb especial èmfasi en exemples d'aquesta darrera escala d'estudi. L'assignatura inclou una **sortida de camp, de caràcter obligatori**, de tres dies de, que es realitzarà tot just començat el curs.

TEMARI

1 Presentació

INTRODUCCIÓ

- 2 Definició de muntanya
- 3 Les muntanyes del món
- 4 Una possible història de la geografia de la muntanya

EL MEDI FÍSIC

- 5 Origen de les muntanyes. Orogènies. La seva estructura
- 6 Efectes climàtics de la presència de les muntanyes. Climes de muntanya
- 7 Processos externs relacionats amb el clima i amb la gravetat
- 8 Efectes hidrològics de la presència de les muntanyes. Hidrologia de les àrees de muntanya
- 9 Processos edafogènics relacionats amb la muntanya. Condicionants i tipus de sòls
- 10 Adaptació de la vegetació a les condicions de la muntanya. Estatges altitudinals
- 11 Sistemes orogràfics (I)
- 12 Sistemes orogràfics (II)

EL MEDI HUMÀ

- 13 Poblament
- 14 Agricultura
- 15 Ramaderia
- 16 Indústria
- 17 Turisme
- 18 Demografia
- 19 Legislació
- 20 Hi ha societats de muntanya?

ESTUDI D'UN CAS PROPER: ELS PIRINEUS

- 21 Definició de l'àrea
- 22 Bibliografia sobre els Pirineus
- 23 Aspectes físics (I)
- 24 Aspectes físics (II)

- 25 Aspectes socioeconòmics
26 El Pirineu com a frontera

CONCLUSIONS

- 27 La síntesi: els paisatges (els canvis en els usos del sòl)
28 Les muntanyes, àrees marginals/marginades?

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- COBERTERA LAGUNA, E. (1993), *Edafología aplicada*, Madrid, Cátedra.
- DDAA (1981), *Supervivencia de la montaña. Actas del coloquio hispano-francés sobre áreas de montaña*, Madrid, Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación.
- DD.AA. (1993), *Mab-6 Alt Pirineu (Urgellet-Baridà). Síntesis del programa*, Madrid, Ministerio de Obras Públicas y Transportes.
- FOLCH, RAMON (1981), *La vegetació dels Països Catalans*, Barcelona, Ketres.
- FOLCH, RAMON (1995), *Biosfera*, volum 9 (Tundra i insularitat). Barcelona, Enciclopèdia Catalana, pp. 191-324.
- FOLCH, R.; FRANQUESA, T. & CAMARASA, J.M. (1984), "Les unitats de vegetació als Països Catalans" in Folch, R. (Dir), (1984), *Història Natural dels Països Catalans. Vol 7: Vegetació*, Barcelona, Fundació Enciclopèdia Catalana, pp. 65-212.
- GARCÍA-RUIZ, JOSÉ MARÍA (ed) (1990), *Geoecología de las áreas de montaña*. Logroño, Geoforma.
- GÓMEZ ORTIZ, ANTONIO (1991), "Fundamentos físicos en la ordenación del territorio. La aportación de la geografía física. El ejemplo de la montaña" in *Primer Congrés Català de Geografia. II Ponències*, Barcelona, Publicacions de la Societat Catalana de Geografia, pp. 85-97.
- HARO, S.; FERNÁNDEZ, JUANA; JOSA, RAMON & GALLART, F. (1992) "Papel hidrológico del suelo en una zona Pirenaica de campos abandonados (Cal Parisa, Vallcebre)" *Estudios de geomorfología en España*, pp.243-250.
- LACOSTE, A.; SALANON, R. (1973), Biogeografía. Vilassar de Mar, Oikos-tau.
- LASANTA, TEODORO. (1989), *Evolución reciente de la agricultura de montaña: El Pirineo aragones*, Logroño, Geoforma.
- MUÑOZ, J.A. (1992), "Els orògens alpins" in Folch, R. (Ed), (1992), *Història Natural dels Països Catalans. Vol. 2: Geologia II*, Barcelona, Fundació Enciclopèdia Catalana, pp. 33-278.
- RECLUS, E. (1932), *La montaña y el arroyo*, Barcelona-Madrid, Ediciones Populares Iberia.
- ROMO, A.M. (1984), "El clima y la vegetación en los prepirineos centrales catalanes" *Acta Biológica Montana*, 4, pp.326-356.
- ROUGERIE, G. (1990), *Les montagnes dans la biosphère*, Paris, Armand Colin.
- SABARTÉS, J.M. (1993), *L'exode pallarès. Crisi demogràfica i davallada poblacional als Pallars i a L'Alta Ribagorça (1857-1991)*, Tremp, Garsineu.
- SOLÉ SABARÍS, LLUÍS (1951), *Los Pirineos; el medio y el hombre*. Barcelona, Martín.
- SORRE, MAX (1956), *Les Pyrénées*. Paris, Armand Colin.
- STRAHLER, A.; STRAHLER, A. (1991), *Geografía física*. Barcelona, Omega.
- TULLA I PUJOL, A.F. (1993), *Procés de transformació agrària en àrees rurals de muntanya*, Barcelona, Institut Cartogràfic de Catalunya.
- VIERS, GEORGES (1973), *Los Pirineos*. Vilassar de Mar, Oikos-tau.
- VIGO I BONADA, JOSEP (1976), *L'alta muntanya catalana. Flora i vegetació*, Granollers, Montblanc-Martín.
- VIOLANT Y SIMORRA, R. (1949), *El Pirineo español. Vidas, usos, costumbres, creencias y tradiciones de una cultura milenaria que desaparece*, Madrid, Plus-Ultra (reedició a l'editorial Altafulla, Barcelona, 1985-86)

AVALUACIÓ DEL CURS

La nota final resultarà de tres qualificacions (ponderades com s'indica), obtingudes a partir de:

- 1 Realització d'un informe individual basat en la sortida de camp (35%)
- 2 Elaboració d'un projecte de recerca sobre un tema relacionat amb la temàtica de l'assignatura (35%)
- 3 Examen, amb apunts, que inclourà un comentari de text i diverses preguntes sobre la matèria impartida a l'aula i a la sortida de camp (30%)